

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Cronologia vieții literare românești. Perioada postbelică reprezintă concretizarea unui proiect mai larg de cercetare a fenomenelor culturale din epoca totalitarismului comunist, inițiat de academicianul Eugen Simion în cadrul *Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”*.

Cronologia continuă cu publicarea volumelor corespunzătoare anilor 1965, 1966 și 1967. Membrii colectivului de cercetare sunt în mare parte alții, dar metodologia rămâne aceeași. Așa cum s-a arătat în *Prefața* și *Notele* asupra ediției elaborate la apariția, în succesiune, a primelor 10 volume, ea constă în prezentarea *sine ira et studio*, cu minime comentarii, a textelor selectate și însoțite, în aproape toate situațiile, de citate reprezentative. Acestea au fost culese din toate genurile publicistice, trăgându-și substanța din editoriale, reportaje, cronici literare, interviuri, anchete și dezbateri (mese rotunde), campanii de presă, polemici, relatări despre conferințe și documente literare (inedite), nefiind ocolite nici informațiile cuprinse în cuvântări politice și comunicate oficiale, directive de partid (decrete și hotărâri), ori simple știri culturale. În covârșitoarea lor majoritate, consemnările vizează în mod direct literatura, altele reflectă elemente contextuale cu valoare fie doar favorizantă, fie decisivă pentru domeniul politico-ideologic și cel literar. În funcție de importanța lor intrinsecă, de prestigiul și autoritatea semnatarului, textele selectate fac obiectul unor simple semnalări, ori al unor prezentări detaliate, amplificate prin citare. În situații speciale, *Cronologia* devine *Cronică* a evenimentelor relatate.

Așadar, particularitatea esențială a acestei cercetări constă în inventarierea și prezentarea – ar fi de dorit exhaustivă – a publicațiilor în care se reflectă, prin acțiuni și tendințe cu efect direct sau indirect, viața literară românească de-a lungul celor aproape cinci decenii de ideologizare comunistă. Volumele care se tipăresc acum reflectă o „etapă” culturală distinctă în raport cu intervalul 1944-1964, probabil cel mai sumbru deceniu al vieții literare românești. Continuă, pe de o parte, controlul politic exercitat asupra creației literare, iar pe de alta apar unele tendințe de liberalizare în domeniul esteticului, mai evidente în discursul tinerei generații. Scopul prim rămâne acela de a cartografia evenimentele, mentalitățile și opțiunile manifestate în epocă și nu de a oferi un discurs justițiar sau moralizator, pentru că acestea au (re)modelat relieful și, implicit, peisajul literar.

Efortul principal pentru investigarea acestei perioade a fost depus de un colectiv de cercetători ai Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, al Academiei Române, cărora li s-au alăturat, în calitate asociați, universitari și cercetători de la Facultatea de Litere a Universității „Dunărea de Jos” din Galați, de la Academia de Studii Economice și Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, de la Muzeul Brăilei „Carol I”. Detalii vor fi date la momentul potrivit. Eterogenitatea echipei a constituit o provocare sub multiple aspecte, începând cu adoptarea aceluiași regim de lucru – ritm alert, tenace și fără sincope – continuând cu stabilirea unui numitor comun în privința selecției și modalităților de prezentare redacțională și nu în cele din urmă cu uniformizarea stilistică, atât cât este necesară într-o atare situație. În curs de soluționare se află chestiunea proporționalității, fiindcă dimensiunea spațiilor alocate prezentărilor (uneori diferită) reflectă în același timp și diferențele de percepție, analiză și sinteză, care ar trebui să fie, totuși, minime în cazul travaliului în echipă. Cum este știut, toate acestea necesită perioade de acomodare.

Cercetarea fondurilor de presă (reviste literare, culturale, săptămânale și cotidiene de mare tiraj, suplimente și formate tip „almanah”) a fost efectuată în mai multe biblioteci: Biblioteca Academiei, Biblioteca Centrală Universitară, Bibliotecile centrelor universitare implicate în Proiect.

Ca urmare a experienței deja acumulate, după apariția celor zece volume anterioare, îngrijite de regretatul Andrei Grigor, precum și după seria de treisprezece tomuri din

Cronologia vieții literare românești. Perioada Postcomunistă (1990-2000), coordonată redacțional de Bianca Burța-Cernat, propunem unele optimizări în formula de prezentare nutrirind speranța că ele vor facilita vizualizarea și parcurgerea mai lejeră a sutelor de pagini înțesate de informații, titluri și nume. Întrucât sunt lesne de observat de către cititor, le amintim doare pe acelea care ar necesita unele, eventuale, precizări.

Deoarece fiecare tom reflectă „viața literară” a unui un calendaristic, publicațiile au fost înregistrate conform criteriului cronologic, în ordine alfabetică, după inițiala titlului: cotidiene, reviste săptămânale, celelalte formate tipografice cu apariție „fixă” (bilunară sau de trei ori pe lună), sub data calendaristică a apariției lor.

Publicațiile cu apariție lunară au fost poziționate tot în ordine alfabetică, dar formând un capitol separat, în dreptul fiecăreia dintre cele douăsprezece luni calendaristice ale anului astronomic.

La prima lor „intrare”/semnalare din volum publicațiile conțin o casetă în care sunt înregistrate, referințe privind afilierea instituțională, seria și anul de apariție, numărul curent și, în paranteză, cifra numerelor însumate, periodicitatea (cotidian, săptămânal, bilunar etc), formatul tipografic, numărul de pagini (unde acesta este constant) și componența Colegiilor sau Colectivelor redacționale, așa cum acestea apar în organul de presă respectiv.

Întrucât regulile ortografice în uz, din anii 1965-1967, aveau la bază alte prevederi normative, nu drastic diferite de cele contemporane, am optat pentru un principiu alfabetic unitar punând în acord textele anilor respectivi cu DOOM 2 (2005), din considerentul că, prin redarea în cel mai recent standard ortografic, acuratețea ideilor din aceste conținuturi textuale nu ar avea de suferit. Am luat decizia cu gândul că toate normele sunt, la urma urmei, convenții sociale, deci asumându-ne eventualele reproșuri din partea celor poziționați de o parte și de cealaltă a disputei ortografice actuale.

Pe lângă inerentele greșeli de tipar (corectură), în presa acelor ani s-au strecurat și unele inexactități în redarea (integrală ori abreviată) a editurilor, precum și, uneori, indecizii cu privire la numele de autori, care apar cu/sau fără diacritice, ori în variante insolite, aleatorii. Au fost păstrate întocmai, fără a se interveni corectiv. Uniformizarea acestora a fost, totuși, realizată în cadrul Indicelui de la finalul fiecărui volum.

Intervențiile cercetătorilor, făcute în scopul de a se da mai multă stabilitate factorilor de coerență ai textului sunt marcate între paranteze drepte.

La începutul fiecărui volum din *Cronologie* vor fi consemnate contribuțiile efective ale cercetătorilor implicați în Proiect.

Sinteza materialelor, revizuirea lor și coordonarea lucrării au fost realizate de semnatarul acestei Note.

Lucian CHIȘU